

- ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ತೀವ್ರವಾದಾಗ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ 3 ಗ್ರಾಂ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

3. ಸೊರಗು ರೋಗ : ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಗಿಡಗಳ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಗಿಡ ಪೂರ್ತಿ ಒಣಗುತ್ತದೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು:

- ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಗಿಡವನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅಂತಹ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿ ಕ್ಲೋರೈಡ್ (ಬ್ಲೈಟ್ರಾಕ್ಸ್) 3 ಗ್ರಾಂ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೈಆಕ್ಸಿಡ್ 1 ಗ್ರಾಂ.ನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರಸಿ 3-4 ಲೀಟರ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು.
- 15-20 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜೈವಿಕ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ನಾಶಕವನ್ನು 10 ಗ್ರಾಂ.ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಜೊತೆಗೆ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು:

1. ಎಲೆ ಸುರಂಗ ಹುಳು: ಈ ಕೀಟದ ಮರಿಹುಳುಗಳು ಎಲೆಯೊಳಗೆ ಕೊರೆದು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿಯ ಹಾವಿನ ಆಕೃತಿಯ ಮಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಫೆಬ್ರುವರಿ-ಮಾರ್ಚ್, ಜೂನ್-ಜುಲೈ ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೀಟದ ಬಾಧೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು: ಕೀಟನಾಶಕದ ಗುಣವುಳ್ಳ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ, ಸೆಗಣಿ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರದಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಕಷಾಯವನ್ನು 1:3 ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಕೀಟದ ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೇ ಇಮಿಡಾಕ್ಲೋಪ್ರಿಡ್ 0.3ಮೀ.ಲಿ. ಅಥವಾ ಸೈಫರ್‌ಮೆಥ್ರಿನ್ 0.5ಮೀ.ಲಿ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

2. ನುಸಿ: ಈ ಜೇಡ ನುಸಿಯ ಪ್ರೌಢ ಮತ್ತು ಮರಿಹುಳುಗಳು ಎಲೆಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಿಂದ ರಸ ಹೀರುವುದರಿಂದ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೀಟವು ಎಲೆ, ಎಳೆಯ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ತೊಗಟೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು: 2.5 ಮಿ.ಲೀ. ಡೈಕೋಫಾಲ್ 20 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 0.7 ಮಿ.ಲೀ. ಫೆನಜಾಕ್ಸಿನ್ 10 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 2.0 ಮಿ.ಲೀ. ಇಥಿಯಾನ್ ಅಥವಾ 2.0 ಮಿ.ಲೀ. ಓಮೈಡ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

3. ಕಾಂಡ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳು: ಈ ಕೀಟದ ಮರಿ ಹುಳುಗಳು ರೆಂಬೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಡಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ರೆಂಬೆಗಳು ಮತ್ತು ಗಿಡಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು: ಕಾಂಡ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳದ ಬಾಧೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹುಳು ಕೊರೆದ ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಡೈಕ್ಲೋರೋವಾಸ್ 75 ಇ.ಸಿ. 0.1% ಹಾಕಿ ಹಸಿ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತೂತುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ: ನಿಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವು ಶೇ. 30ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣು ಮಾಗಿದ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದಾಗ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಗುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆಯ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ರಸದ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.45 ರಿಂದ 58, ಹುಳಿಯ ಅಂಶ ಶೇ. 6.7 ರಿಂದ 7.7 ಹಾಗೂ ಪೂರ್ತಿ ಕರಗುವ ಘನ ಪದಾರ್ಥ (ಟಿ.ಎಸ್.ಎಸ್.) ಮತ್ತು ಹುಳಿಯ ಅನುಪಾತ 1.22 ರಿಂದ 1.48 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಸಸಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಹಣ್ಣು ಬಿಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೂ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ, ನಾಟಿಯಾದ ಏಳನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಹೂ ಬಿಟ್ಟು 6 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಮರದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದು, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಗಿಡದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1000 ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು (ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 10 ಟನ್) ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್: ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ನಂತರ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮೂರು ಗ್ರೇಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕು. I ಗ್ರೇಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗಾತ್ರ 4.5 ಸೆಂ.ಮೀ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು. II ಗ್ರೇಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗಾತ್ರ 3.5 ಸೆಂ.ಮೀ. ದಿಂದ 4.5 ಸೆಂ.ಮೀ. ರಷ್ಟಿರಬೇಕು. ಉಳಿದ ಗ್ರೇಡ್‌ನಲ್ಲಿ 3.5 ಸೆಂ.ಮೀ. ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಗಾತ್ರದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕು. ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಬೇರೆ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಬಹುದು. ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಿ ಕೂಲ್ ಮಾಡಿ, 100 ಸೆಂಟಿ ಗ್ರೇಡ್ ತಾಪಮಾನದಲ್ಲಿ, ಶೇ.85 ರಿಂದ 90 ಆರ್‌ದ್ರತೆಯೊಂದಿಗೆ 9 ರಿಂದ 12 ವಾರದವರೆಗೆ ಶೇಖರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

-----: ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ :-----
ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್.ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಸ್ಟೇಷನ್ ರಸ್ತೆ, ಇಂಡಿ
ದೂರವಾಣಿ: (08359) 22566

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ
ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್.-ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ
ಇಂಡಿ-586 209

ನಿಂಬೆ ಬೆಳೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ
ವಿಸ್ತರಣಾ ಹಸ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ-08
2018-19

ಲೇಖಕರು:

ಶ್ರೀಮತಿ ಹೀನಾ. ಎಮ್.ಎಸ್., ಡಾ. ಆರ್. ಬಿ. ನೆಗಳೂರ
ಡಾ. ಸೈಯದ ಸಮೀನ ಅಂಜುಮ್, ಡಾ. ಸಂತೋಷ ಶಿಂಧೆ
ಡಾ. ರವಿ, ವೈ, ಡಾ. ಸವಿತಾ, ಬಿ.,
ಕು. ಚೈತ್ರ ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ, ಕು. ಗೀತಾ ಎಮ್. ಫುಲಾರಿ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಆರ್. ಬಿ. ನೆಗಳೂರ
ಹಿರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಇಂಡಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಡಾ. ಎಸ್.ಬಿ. ಕಲಘಟಗಿ
ಸಹ ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ವಿಜಯಪುರ

ನಿಂಬೆ ಬೆಳೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ

ಲಿಂಬೆಯು ಆಮ್ಲಯುಕ್ತ ನಿಂಬೆ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ. ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇತರ ಹಣ್ಣುಗಳೆಂದರೆ ಮೊಸಂಬಿ ಮತ್ತು ಕಿತ್ತಳೆ. ನಿಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಸಿ ಜಿವಸತ್ವ ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು 2,36,000 ಹೆ. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 25,06,000 ಮೆಟನ್ ನಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಹರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ಕರ್ನಾಟಕ, ತೆಲಂಗಾಣ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹವಾಗುಣ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣು: ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಲಯದ ವಾತಾವರಣ ನಿಂಬೆ ಬೆಳೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ. ಈ ಬೆಳೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 700 ಮಿ. ಮೀ. ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಉತ್ತಮವೆಂಬುದಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಹಾಗೂ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನೀರಾವರಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಅತೀ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ನಿಂಬೆಯ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಕನಿಷ್ಠ 1.5 ರಿಂದ 2ಮೀ.ನಷ್ಟು ಆಳವಿದ್ದು ಉತ್ತಮ ಬಸಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನ ರಸಸಾರ 5.5 ರಿಂದ 7 ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ. ಕ್ಷಾರ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಲಘು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುವುದರಿಂದ ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಜೂನ್- ಜುಲೈ ಅತೀ ಸೂಕ್ತ ಕಾಲ.

ತಳಿಗಳು:

ಕಾಗಜಿ ನಿಂಬೆ: ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತಮ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಗುಂಡಾದ ಮತ್ತು ಅಂಡಕಾರದ ಹಣ್ಣುಗಳಿವೆ. ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ಹುಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ವಿಶಿಷ್ಟ ಸುವಾಸನೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ತಾಹಿತಿ ನಿಂಬೆ: ದಕ್ಷಿಣ ಫೇಸಿಫಿಕ್ ಮೂಲದ ಬೀಜ ರಹಿತ ನಿಂಬೆಯ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ನಿಂಬೆ ಮತ್ತು ಗಜನಿಂಬೆಗಳ ಸಂಕರಣದಿಂದ ಅಭಿರುದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿರುವ ತಳಿಯೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ: ನಿಂಬೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೀಜದಿಂದ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಲಿಂಗ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣು ಹಾಕುವುದು, ಗೂಟಿ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಕಾಂಡ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಭಾಗಗಳ ನಾಟಿ ವಿಧಾನಗಳಿಂದಲೂ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಸಿ ಬೆಳೆಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಆರಿಸಲು ದೊಡ್ಡದಾದ, ರಸಭರಿತ ಹಾಗೂ ತೆಳು ಸಿಪ್ಪೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು:

ಸಸಿಗಳು: 6.0 ಮೀ. X 6.0 ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 111 ಸಸಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ (ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್): ನಾಟಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ 15 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ 5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಎರಡನೇ ವರ್ಷ 10 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಮೂರನೇ ವರ್ಷ 15 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ., ನಾಲ್ಕನೇಯ ವರ್ಷ 20 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಐದನೇ ವರ್ಷ 25 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. 6ನೇ ವರ್ಷದ ನಂತರ 30 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ರಾಸಾಯನಿಕಗೊಬ್ಬರಗಳು:

ರಾಸಾಯನಿಕಗೊಬ್ಬರಗಳು	ಸಾರಜನಕ	ರಂಜಕ	ಪೊಟ್ಯಾಷ್
	(ಗ್ರಾಂ./ ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ)		
ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ	100	60	100
ಎರಡನೇ ವರ್ಷ	200	120	200
ಮೂರನೇ ವರ್ಷ	300	180	300
ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಷ	400	240	400
ಐದನೇ ವರ್ಷ ಹಾಗೂ ನಂತರ	500	300	500

ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು: ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 2.5 ಫನ ಫೂಟ್ ಗಾತ್ರದ ಗುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮಿಶ್ರಣ ಹಾಕಿ ತುಂಬಬೇಕು. ನಂತರ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಗುಣಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು. ಕೂಡಲೇ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕೋಲಿನ ಆಸರೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಗಿಡ 2 ಫೂಟ್ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುವವರೆಗೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕವಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಕಳೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡುವುದು: ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಗಿಡಗಳ ವಯಸ್ಸಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಗಿಡದ ಸುತ್ತಲೂ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ 60 ರಿಂದ 100 ಸೆಂ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ತಗ್ಗು ತೆಗೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮೂರು ಸಮ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮಾರ್ಚ್-ಏಪ್ರಿಲ್, ಜೂನ್ (ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಮೊದಲು) ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್ (ಮಳೆಗಾಲದ ನಂತರ) ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಲಘು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಪ್ರತೀ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 5 ಗ್ರಾಂ ನಿಂಬೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಅನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ನಿಂಬೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮಿಶ್ರಣದ ಸಿಂಪರಣೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಚ್ಚ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಫಸಲನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಿಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಉದುರುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಎನ್.ಎ.ಎ.ಯನ್ನು 10-15 ಪಿ.ಪಿ.ಎಮ್. (10-15 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ) ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೂ ಬಿಡಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆ: ನಿಂಬೆಯನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ಹೂ ಬಿಡುವಿಕೆಗೆ ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು. ಕಾಯಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾಯಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ, ಕಾಯಿಗಳು ರಸದಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹವಾಗುಣಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ 7 ರಿಂದ 10 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು. ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ 20 ರಿಂದ 30ಲೀ ನೀರು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ: ನಿಂಬೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಏಕದಳ/ ದ್ವಿದಳ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕಳೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಡೈಯೂರಾನ್ 800 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಮತ್ತು ಕಳೆ ಬಂದ ನಂತರ ಗ್ಲೈಫೋಸೇಟ್ 10 ಮಿ.ಲೀ/ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು:

1. ಕಜ್ಜಿ ರೋಗ: ಈ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ 3-10 ಮಿ.ಮಿ. ಗಾತ್ರದ ಉಬ್ಬಿದ ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ವರಟು ಮಚ್ಚೆಗಳು ಗಿಡದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳ (ಕಾಂಡ, ಎಲೆ, ಮುಳ್ಳು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣು) ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಮಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು: ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ 3 ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಬೋರ್ಡೋ ದ್ರಾವಣ ಶೇ.1 ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೋಸೈಕ್ಲಿನ್ 0.5 ಗ್ರಾಂನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು.

2. ಅಂಟು ರೋಗ: ಈ ರೋಗ ಭಾದಿತ ಗಿಡಗಳ ಕಾಂಡದಿಂದ ತಿಳಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಅಂಟಿನಂತಹ ದ್ರಾವಣ ಸುರಿದು ನಂತರ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ದಟ್ಟ ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ತೊಗಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಳುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗ ತೀವ್ರವಾದಲ್ಲಿ ತೊಗಟೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಳೆತು ಗಿಡ ಸಾಯುತ್ತದೆ. ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಸಿದು ಹೋಗದೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು:

- ಅಂಟು ದ್ರಾವಣ ಕಂಡು ಬಂದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಸವರಿ ಬೋರ್ಡೋ ದ್ರಾವಣ / ಪೇಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು.